

Deze folder kwam tot stand in het kader van het **Crossing Bridges**-project (januari 2011 – juni 2012), dat mee gefinancierd is door de EU. In dit project is gefocust op hoe de gezondheidssector nauwer kan samenwerken met andere beleidssectoren om ervoor te zorgen dat beleidsbeslissingen en -acties uit andere beleidssectoren bijdragen aan een betere gezondheid en welzijn.

De volgende documenten en hulpmiddelen kwamen tot stand in het Crossing Bridges-project:

- 3 casus-studierapporten met betrekking tot sectoroverschrijdende samenwerking op het gebied van: transport/planning en gezondheid, onderwijs en gezondheid en de schoolfruitregeling van de EU.
- Een training/opleidingsmodule voor professionals uit de volksgezondheidssector om sectoroverschrijdende samenwerking te verbeteren of op gang te brengen.
- Een overzichtsrapport waarin de verschillende strategieën, benaderingen en werkvormen voor sectoroverschrijdend werk beschreven worden, met praktische voorbeelden van maatregelen en van instrumenten die gebruikt worden.

Coördinator

EuroHealthNet

Projectpartners

- Gesundheit Österreich GmbH, Oostenrijk
- Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ), België
- Nationaal Instituut voor Volksgezondheid, Tsjechische Republiek
- NHS Sefton, Engeland
- Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung, Duitsland
- Instituut voor Preventieve Geneeskunde, Milieuhygiëne en Gezondheid op het Werk, Griekenland
- Nationaal Instituut voor Gezondheidsontwikkeling, Hongarije
- Institute of Public Health in Ireland, Ierland
- Universitair Ziekenhuis van Verona, Italië
- Nederlands Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie, Nederland
- Nationaal Instituut voor Volksgezondheid - Nationaal Instituut voor Hygiëne, Polen
- Nationaal Instituut voor Volksgezondheid, Slovenië
- Public Health Wales, Wales

Meer informatie en downloadbare publicaties vindt u op:

www.health-inequalities.eu

www.vigez.be (Vlaanderen), www.nigz.nl en www.rivm.nl (Nederland)

“Gezondheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de burger, maar van de samenleving als geheel.”

“Gezondheid is alomtegenwoordig. Gezondheid kan worden beïnvloed door alle beleidsdomeinen en brengt ook iets op voor alle beleidsdomeinen.”

“Er is een radicale ommezwaai nodig van de benaderingswijzen die worden gevolgd om een goede en billijke volksgezondheid en welzijn voor iedereen te verzekeren. Daaraan zullen uiteenlopende sectoren en actoren moeten meewerken.”

Gezondheid voor alle beleidsdomeinen

“Het verbeteren van de algemene gezondheid en welzijn van de bevolking is duidelijk iets waar iedereen baat bij heeft. Een gezondere bevolking heeft meer mogelijkheden om op lange termijn een grotere productiviteit te handhaven, draagt bij tot een veiliger omgeving, kan armoede bestrijden, en leidt tot een meer inclusieve, rechtvaardige samenleving.”

“De actuele economische crisis is een kans om de samenwerking met betrekking tot gezondheid en welzijn te versterken, aangezien het een stimulans is om onze manier van werken te veranderen, creatief te denken en het gebruik van de instrumenten te herstructureren om te komen tot meer strategische actie.”

Gezondheid voor alle beleidsdomeinen

Gezondheid is iets van ons allemaal. Ze verbetert de arbeidsproductiviteit, verhoogt ons leervermogen, maakt gezinnen en gemeenschappen sterker, en is de basis voor een duurzame leefomgeving en milieu. Ook draagt gezondheid bij tot veiligheid, sociale zekerheid en een vermindering van armoede. Bovendien is de daling van het ziektecijfer dé oplossing voor zowel een betere levenskwaliteit in Europa als voor economische groei en welzijn.

Toch zijn doordachte gezondheids campagnes en initiatieven die ontwikkeld en geïmplementeerd worden door de gezondheidssector niet voldoende om mensen aan te moedigen om gezond te leven. Zo is het bijvoorbeeld moeilijk iemand te overtuigen om meer te bewegen en fruit en groenten te eten als je op zoveel plaatsen goedkoper en gemakkelijker klaargemaakte gerechten kan krijgen of als een stedelijke omgeving overbevolkt, onveilig of vervuild is.

Alle sectoren hebben de taak ervoor te zorgen dat overheden hun burgers de best mogelijke levenskwaliteit kunnen bieden. Oorzaken van een slechte gezondheid die buiten het bereik van de gezondheidszorg vallen, moeten dus aangepakt worden. Hierdoor is het van cruciaal belang dat sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden niet alleen ontwikkeld, maar ook behouden en versterkt worden. Gezondheid is alomtegenwoordig: ze kan beïnvloed worden door verschillende beleidsdomeinen, maar ze kan tegelijk ook van nut zijn voor elk van die domeinen.

Samenwerken voor gezondheid en welzijn

Alle beleidsdomeinen zullen op een gegeven moment hun manier van denken moeten veranderen en nieuwe efficiëntere benaderingswijzen hanteren. Anders gezegd: we moeten de koppen meer bij elkaar steken. Dit schept mogelijkheden voor een betere gezondheid en een beter welzijn. Nieuwe benaderingswijzen, creatief denken en innovatie vormen immers belangrijke succesfactoren om samen aan gemeenschappelijke doelen te werken.

Om succesvol op een sectoroverschrijdende manier samen te werken zijn enkele basisvoorwaarden nodig. Zo zal sterk leiderschap - zowel op bestuurs- als op organisatieniveau - anderen ervan overtuigen zich in te zetten voor gezondheid en welzijn. Hetzelfde geldt voor gedreven pleitbezorgers en professionals die beschikken over overtuigingskracht, goede communicatie- en onderhandelingsvaardigheden en sterke managementcapaciteiten. Op die manier kunnen ze vertrouwen en competenties opbouwen en vertrouwen creëren bij de betrokken partijen.

Actiepunten

Samenwerken op een meer systematische manier kan als je de volgende actiepunten in het achterhoofd houdt:

- Beleidsmakers, ambtenaren en experts uit diverse beleidssectoren moeten worden aangemoedigd om **opportunities te zien en te benoemen**. Zo kunnen ze op een geëngageerde manier samenwerken vanuit hun eigen noden, prioriteiten en competenties. Om ze te gebruiken bij een sectoroverschrijdende aanpak.
- Sectoren dienen integrale strategieën te ontwikkelen die realiseerbaar zijn met de beschikbare middelen. Ook moeten die strategieën **gemeenschappelijke, duidelijke en haalbare doelstellingen** voorstellen. Ten slotte moeten ze ondersteund worden door evaluatieprocessen, zodat de resultaten gemeten kunnen worden.
- Het is belangrijk dat de gezondheidssector de **taal, cultuur en prioriteiten van andere sectoren** begrijpt en nagaat welke voordelen de samenwerking voor hén heeft. Alleen op die manier vergroot de kans op slagen van sectoroverschrijdende samenwerking.
- Actoren die betrokken zijn bij sectoroverschrijdende initiatieven moeten duidelijk kunnen aantonen **hoe succes er voor hen uitziet**. Bovendien zullen ze ook moeten erkennen dat een andere sector wel eens het voortouw zal nemen of dat ze compromissen zullen moeten sluiten.
- Een **gezamenlijke aanpak van gegevensverzameling en -analyse** is erg belangrijk. Doel? De gezondheidsresultaten van maatregelen uit andere beleidsdomeinen ook zichtbaar maken. Het is ook cruciaal dat je kan aantonen wat precies de meerwaarde van 'gezondheid' is voor andere sectoren.
- **Benaderingen op lange termijn** zijn zowel van belang bij het opbouwen en onderhouden van sterke relaties, als bij het creëren van structuren die sectoroverschrijdende projecten makkelijker maken.
- Tegelijkertijd is het ook belangrijk om **successen op korte termijn** te kunnen aantonen. Op die manier zorg je ervoor dat de inspanningen om de verschillende benaderingswijzen uit te breiden niet afgezwakt worden. Zo overtuig je ook politici, beleidsmakers en organisatieverantwoordelijken om actie te ondernemen.
- Veranderen is niet evident. Mensen hebben vaak een voorkeur voor bestaande benaderingswijzen en structuren. Daarom is het belangrijk dat sterke, overtuigende en strategische boodschappen en benaderingswijzen ontwikkeld worden. Enkel op die manier is het mogelijk om **'weerstand tegen verandering' aan te pakken**.